

Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Jasińcu

I. Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Jasieńcu, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Jasieńcu, przy ul. Wareckiej 44, 05- 604 Jasieniec przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji, według stanu na dzień 31.12.2018 roku, zwanym dalej dniem sprawozdawczym.
2. Informacja została opracowana z uwzględnieniem wymogów określonych w:
  - Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, w zakresie dotyczącym obowiązków i zasad ujawniania informacji przez instytucje,
  - Ustawie Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 roku poz. 2187),
  - Polityce informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu,
  - Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. Urz. KNF z 2014 roku poz. 17),
  - Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków.
3. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
  - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne – informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
  - 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. Dane liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot oraz zaokrągleń udziałów procentowych.
5. Wszystkie regulacje dotyczące monitorowania poziomu ryzyka oraz kapitału, są dostępne w siedzibie Centrali Banku pod adresem:
Bank Spółdzielczy w Jasieńcu, ul. Warecka 44, 05-604 Jasieniec.
6. W 2018 roku Bank prowadził działalność poprzez swoje placówki:
  - 1) w Centrali Banku w Jasieńcu,
  - 2) w Oddziale Banku w Grójcu,
  - 3) w Filii Banku w Warce,
  - 4) w Filii Banku w Chynowie.
7. Bank na dzień 31.12.2018 r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

II. Informacje wynikające z artykułu 111 ustawy Prawo bankowe

1. Skład Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu:
  - 1) Pan Wojciech Szpak – Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku,
  - 2) Pan Dariusz Cegłowski – Zastępca Przewodniczącej Rady Nadzorczej Banku,
  - 3) Pani Mariola Uciniek – Sekretarz Rady Nadzorczej Banku,
  - 4) Pani Zofia Rachubińska– Członek Rady Nadzorczej Banku,
  - 5) Pani Teresa Szulczyk– Członek Rady Nadzorczej,
  - 6) Pan Grzegorz Walendziak – Członek Rady Nadzorczej.
2. Skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu:
  - 1) Pan Dariusz Dylicki – Prezes Zarządu,
  - 2) Pani Barbara Leszczyńska – Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,
  - 3) Pani Barbara Górka – Wiceprezes Zarządu ds. finansowo – księgowych.
3. Osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu:
  - 1) Jadwiga Woźniak – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 2) Zbigniew Bałut – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 3) Agnieszka Partyka – Pełnomocnik Zarządu Banku,

- 4) Iwona Górecka – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 5) Małgorzata Bagnicka – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 6) Aneta Woźniak – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 7) Justyna Gardzisz – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 8) Małgorzata Tkaczyk – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 9) Katarzyna Skoczylas – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 10) Agnieszka Narożniak – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 11) Martyna Radomska – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 12) Jolanta Iwanowska – Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 13) Anna Marciniak - - Pełnomocnik Zarządu Banku,
  - 14) Elżbieta Musiałowska – Pełnomocnik Zarządu Banku
4. Obszar działania Banku – Bank Spółdzielczy w Jasieńcu działa na terenie:
- 1) województwa mazowieckiego,
  - 2) powiatu rawskiego.
5. Bankiem Zrzeszającym Banku Spółdzielczego w Jasieńcu jest Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. Bank Spółdzielczy w Jasieńcu przystąpił do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, na podstawie zawartej Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w dniu 28.12.2015r.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu oraz Politykami Banku Spółdzielczego w Jasieńcu przygotowanymi przez Zarząd i zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą Banku. Dokumenty te są zgodne z założeniami Strategii działania Banku Spółdzielczego w Jasieńcu na lata 2017 – 2019 i podlegają corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu oraz Polityki Banku Spółdzielczego w Jasieńcu są powiązane również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. Planem ekonomiczno – finansowym, a także instrukcjami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Polityki Banku Spółdzielczego w Jasieńcu zawierają cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit. a -d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w rozdziale XXVI niniejszego dokumentu. Rozdział XXVI zawiera jednocześnie informacje objęte art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, wymagane przez art. 435 ust.1 lit. e, zawarte jest w rozdziale XXVIII niniejszego dokumentu.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.
8. W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:
  - 1) Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 36 rozporządzenia nr 575/2013.
  - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg. Regulaminu Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu oraz Regulaminu działania

Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Polityką w sprawie doboru i oceny kwalifikacji członków organów zarządzających i osób pełniących najważniejsze stanowiska w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Regulaminem wyboru Rady Nadzorczej przez Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jasieńcu biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Polityką w sprawie doboru i oceny kwalifikacji członków organów zarządzających i osób pełniących najważniejsze stanowiska w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu oraz Regulaminem wyboru Rady Nadzorczej przez Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jasieńcu.

- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka zgodnie z art. 9cb ustawy – Prawo bankowe. W 2018 roku Rada Nadzorcza Banku, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym powołała spośród swoich członków Komitet Audytu, który wspiera działania Rady w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Komitet Audytu w 2018 roku odbył siedem posiedzeń. W ramach Rady Nadzorczej w Banku nie został utworzony odrębny komitet ds. ryzyka.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Zakres stosowania – art. 436

Nie dotyczy – Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne – art. 437

1. Na fundusze własne Banku składał się kapitał Tier I i kapitał Tier II. Poniżej przedstawiono uzgodnienie poszczególnych pozycji funduszy własnych według stanu na dzień 31.12.2018r.

L.P.	Rodzaj kapitału	Opis kapitału	Stan na 31.12.2018r.
I. Kapitał podstawowy Tier I			
1	Fundusz zasobowy	Fundusz tworzony jest zgodnie ze statutem, z wpłat wpisowego i nadwyżki bilansowej oraz innych źródeł określonych w odrębnych przepisach, przeznaczony na pokrycie strat bilansowych Banku	14 055
2	Fundusz udziałowy	Fundusz tworzony z wpłat udziałów członkowskich po uprzedniej zgodzie KNF	278
3	Fundusz ogólnego ryzyka	Utworzony z zysku za rok 2002r. na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	35
4	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Pozycja wykazywana zgodnie z Rozporządzeniem CRR jako skumulowane inne całkowite dochody.	9
Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I			
5	Wartości niematerialne i prawne	zgodnie z bilansem	-94
Suma kapitału podstawowego Tier I			14 283
Suma kapitału podstawowego Tier II			0
Suma funduszy własnych Banku			14 283

2. Kalkulacja wskaźników kapitałowych na dzień 31.12.2018r.

Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wskaźnik na 31.12.2018r. w %
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Kapitał podstawowy Tier I / łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku * 100% - zgodnie z CRR powinien kształtować się na poziomie nie niższym niż 4,5%	15,45
Współczynnik kapitału Tier I	Kapitał Tier I / łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku * 100% - zgodnie z CRR 6%	15,45
Łączny współczynnik kapitałowy	Fundusze własne Banku / łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku * 100% - zgodnie z CRR 8%	15,45

3. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.
4. Bank nie posiadał instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne oraz zmiany wartości zobowiązań własnych.

VI. Adekwatność kapitałowa, wymogi kapitałowe – art. 438

1. Metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu oraz Instrukcja funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu.
2. Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego zgodną z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013.
3. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.
4. Następnie Bank ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka.
5. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
  - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
  - 3) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.
6. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z kategorii ekspozycji, po zastosowaniu współczynnika wsparcia w wysokości 0,7619 wobec MŚP.

L.p.	Wyszczególnienia	Stan na dzień 31.12.2018 r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	15
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego (+ ekwiwalent bilansowy)	2
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	63
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw (+ekwiwalent bilansowy)	860
8	Ekspozycje detaliczne (+ ekwiwalent bilansowy)	5 077
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
13	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0
14	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
15	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
16	Ekspozycje kapitałowe	111
17	Inne ekspozycje	450
Razem		6 584

7. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka na dzień 31.12.2018r.

L.p.	Wyszczególnienia	Kwota
1	Ryzyko kredytowe	6 584
2	Ryzyko walutowe	0
3	Ryzyko operacyjne	812
Razem		7 396

8. Według stanu na 31.12.2018r. Bank nie tworzył dodatkowych wymogów kapitałowych.

VII. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy – Bank nie posiada portfela handlowego.

VIII. Bufory kapitałowe – art. 440

Na podstawie art. 83 oraz art. 96 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym od dnia 1 stycznia 2016r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

Według stanu na 31.12.2018 r. bufor kapitałowy zabezpieczający stanowił 1,875% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 1.733 tys zł.

Według stanu na 31.12.2018 r. bufor ryzyka systemowego stanowił 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 2.733 tys zł.

IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego – art. 441

Nie dotyczy – Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

X. Ryzyko kredytowe, Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 oraz stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:
  - 1) określenie podstawowych kierunków stabilnego rozwoju akcji kredytowej przy zachowaniu planowanej dochodowości portfela oraz zasad ostrożnego zarządzania Bankiem,
  - 2) określenie kierunków inwestowania, w tym dokonywania inwestycji własnych,
  - 3) określenie kluczowych obszarów zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, które są monitorowane przez Zarząd Banku.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów,
  - 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikację ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń,
  - 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego,
  - 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
  - 5) Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty,
  - 6) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
  - 7) wzmocnienie monitoringu ekspozycji kredytowych,
  - 8) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
  - 9) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu,
  - 10) dbałość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów,
  - 11) dbałość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.
3. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego określa Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jasińcu. Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej „rezerwami celowymi” zgodnie z zasadami określonymi:
  - 1) w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018, poz. 395), zwanej dalej ustawą o rachunkowości,
  - 2) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2017, poz. 1271),

- 3) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015, poz. 2066), zwanym dalej Rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw,
  - 4) w Polityce (zasadach) rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu,
  - 5) Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych.
4. W zakresie stosowania technik ograniczenia ryzyka kredytowego Bank informuje, że:
- 1) nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych,
  - 2) posiada zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi – określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym, Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych oraz Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzytelności,
  - 3) opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank określa Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności,
  - 4) nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.
5. Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
6. Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej na dzień sprawozdawczy, bez uwzględniania technik redukcji ryzyka kredytowego w podziale na sektory przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj kredytu	Wartość nominalna	Należne odsetki	Korekta wartości - ESP	Utworzono na rezerwa	Odpis aktualizujący na odsetki i inne należności	Wartość bilansowa
Należności od instytucji sektora finansowego	27 048	14	0	0		27 062
Należności od sektora niefinansowego, w tym:	112 469	217	1 436	76	99	111 075
a) Normalne	112 283	117	1 436	25	0	110 939
b) Pod obserwacją	74	0	0	0	0	74
c) Zagrożone:	112	100	0	51	99	62
Należności poniżej standardu	30	1	0	6	0	25
Należności wątpliwe	74	0	0	37	0	37
Należności stracone	8	99	0	8	99	0
Należności od sektora budżetowego, w tym:	962	0	0	0		962
a) Kredyty	962	0	0	0		962
1) Normalne	962	0	0	0		962
2) Pod obserwacją	0	0	0	0		0
3) Zagrożone:	0	0	0	0		0
Należności poniżej standardu	0	0	0	0		0
Należności wątpliwe	0	0	0	0		0
Należności stracone	0	0	0	0		0
b) Dopłaty z ARiMR	5	0	0	0		5
d) Premia gwarancyjna	0	0	0	0		0

7. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień sprawozdawczy oraz średnia kwota ekspozycji (średnia wyliczona jako średnia arytmetyczna wartości ekspozycji z poszczególnych kwartałów wraz z zobowiązaniami pozabilansowymi) w podziale na kategorie przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Wyszczególnienia	Stan na dzień 31.12.2018r.	Średnia kwota w okresie od 31.12.2017r. do 31.12.2018r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	30 080	39 282
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	959	1 183
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	26	437
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	27 004	32 129
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	14 116	12 039
8	Ekspozycje detaliczne	99 756	94 499

9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0	0
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	62	66
11	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
12	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
13	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
14	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
15	Ekspozycje kapitałowe	1 385	1 385
16	Inne ekspozycje	11 908	9 733
Razem		185 296	190 753

8. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na kategorie klasyfikacji ekspozycji.

8.1. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Typ kontrahenta	Wartość
1.	Banki	27 048
	Należności normalne	27 048
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		27 048

8.2. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Typ kontrahenta	Wartość
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	6 417
	Należności normalne	6 417
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	6 654
	Należności normalne	6 654
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Osoby prywatne	35 642
	Należności normalne	35 612
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	30
5.	Rolnicy indywidualni	63 736
	Należności normalne	63 580
	Należności pod obserwacją	74
	Należności zagrożone	82
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	19
	Należności normalne	19
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		112 469

8.3. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienia	Wartość
Należności normalne	962
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	962

8.4. Struktura zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Branże	Wartość
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	63 736
	Należności normalne	63 594
	Należności pod obserwacją	60
	Należności zagrożone	82
2	Górnictwo i wydobywanie	764
	Należności normalne	764
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3	Przetwórstwo przemysłowe	2 135
	Należności normalne	2 135
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
6	Budownictwo	1 917
	Należności normalne	1 917
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
7	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 289
	Należności normalne	4 289
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
8	Transport i gospodarka magazynowa	553
	Należności normalne	553
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
9	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
10	Informacja i komunikacja	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3 349
	Należności normalne	3 349
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	60
	Należności normalne	60
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	24
	Należności normalne	24
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
15	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0

16	Edukacja Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	2 2 0 0
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
19	Pozostała działalność usługowa Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
20	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
22	Inne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		76 829

9. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na sektory według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela (wartość nominalna):

Termin zapadalności	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Instytucje rządowe i samorządowe	Razem
Bez określonego terminu	20 448	486	0	20 934
<= 1 tygodnia	6 600	0	0	6 600
> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	0	1 163	1	1 164
> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	0	2 943	14	2 957
> 3 miesiące <= 6 miesięcy	0	5 429	197	5 626
> 6 miesięcy <= 1 roku	0	10 435	210	10 645
> 1 roku <= 2 lat	0	28 286	540	28 826
> 2 lat <= 5 lat	0	18 232	0	18 232
> 5 lat <= 10 lat	0	26 328	0	26 328
> 10 lat <= 20 lat	0	15 063	0	15 063
> 20 lat	0	4 104	0	4 104
Razem	27 048	112 469	962	140 479

10. Kredyty zagrożone w podziale na kategorie ryzyka (wartość nominalna) na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Grupa ryzyka	przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	przedsiębiorcy indywidualni	osoby prywatne	rolnicy indywidualni	jednostki samorządowe	Razem
1) należności poniżej standardu	0	0	30	0	0	30
2) należności wątpliwe	0	0	0	74	0	74
3) należności stracone	0	0	0	8	0	8
Razem	0	0	30	82	0	112

11. Na dzień 31.12.2018 r. Bank nie stosował pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem MF.

Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna	Utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące	Kwota pomniejszenia
1) należności poniżej standardu	30	6	0
2) należności wątpliwe	74	37	0
3) należności stracone	8	106	0

12. Uzgodnienie stanu rezerw celowych ekspozycji zagrożonych:

Wyszczególnienie	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Rozwiązanie	Wykorzystanie lub przeniesienie z innej kategorii	Stan na koniec okresu
1. Rezerwy celowe od należności sektora niefinansowego, w tym w sytuacji:					
Poniżej standardu	9	24	27	0	6
Wątpliwej	0	48	11	0	37
Straconej	0	8	0	0	8
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego, w tym w sytuacji:					
Poniżej standardu	0	0	0	0	0
Wątpliwej	0	0	0	0	0
Straconej	0	0	0	0	0
3. Rezerwy celowe od należności sektora finansowego, w tym w sytuacji:					
Poniżej standardu	0	0	0	0	0
Wątpliwej	0	0	0	0	0
Straconej	0	0	0	0	0

XI. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

- Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Nie dotyczy – Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XII. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy – Bank nie korzysta z ratingów.

XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

- Zasady zarządzania ryzykiem walutowym opisane są w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, Polityce i Instrukcji zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu.
- Bank dokonuje pomiaru ryzyka walutowego z częstotliwością miesięczną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są miesięcznie Zarządowi i kwartalnie Radzie Nadzorczej Banku.
- Według stanu na 31.12.2018 r. ekspozycja Banku na ryzyko walutowe wynosiła 0.
- Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b. nie dotyczy.
- Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe 0.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

- Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
- Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% uznanego kapitału, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
- Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
- Na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.

5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej.
8. Limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitu w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez stanowisko zarządzania ryzykami i analiz, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Akceptowalny poziom ryzyka walutowego został określony w Instrukcji zarządzania ryzykiem walutowym.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem walutowym:

1. Rada Nadzorcza:
  - 1) akceptuje i dokonuje okresowego przeglądu poziomu podejmowanego ryzyka oraz systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
  - 2) zapoznaje się okresowo z oceną systemu kontroli ryzyka rynkowego w Banku oraz przestrzegania limitów ekspozycji na ryzyko rynkowe,
  - 3) sprawuje ogólny i stały nadzór nad realizacją strategii zarządzania ryzykiem,
  - 4) zatwierdza strukturę organizacyjną, zapewniającą rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje.
2. Zarząd Banku:
  - 1) zatwierdza politykę zarządzania ryzykiem walutowym Banku,
  - 2) zatwierdza limity ryzyka walutowego,
  - 3) okresowo kontroluje poziom podejmowanego ryzyka walutowego,
  - 4) okresowo dokonuje oceny adekwatności systemu zarządzania ryzykiem walutowym oraz wielkości limitów ryzyka w kontekście przyjętych celów finansowych Banku.
3. Komitet KZR:
  - 1) opiniuje, obowiązujące w Banku regulacje wewnętrzne dotyczące ryzyka walutowego,
  - 2) opiniuje wysokość limitów dla ryzyka walutowego,
  - 3) opiniuje politykę zarządzania ryzykiem walutowym w Banku.
4. Zespół Finansowo-Księgowy:
  - 1) odpowiada za poprawne rozliczenie zaksięgowanych transakcji zawartych przez Zespół produktów bankowych i marketingu,
  - 2) rozlicza operacje walutowe uznające i obciążające rachunek Nostro Banku w Banku obsługującym,
  - 3) dokonuje analizy zgodności stanu sald na rachunkach Nostro Banku poprzez:
    - a) kontrolę bilansu walutowego,
    - b) weryfikację zgodności stanów poszczególnych rachunków Nostro, z podziałem na poszczególne waluty, z wyciągami rachunków Nostro otrzymanymi z Banku obsługującego, w którym rachunki są umiejscowione,
    - c) w przypadku niezgodności z wyciągami z rachunku Nostro, otrzymanymi z Banku obsługującego, Bank zobowiązany jest sprawdzać na bieżąco prawidłowość podanych na wyciągu operacji i wskazanego salda. Brak reklamacji w terminie 14 dni od otrzymania wyciągu będzie uważany za potwierdzenia salda na dany dzień księgowy.
    - d) prowadzi korespondencję wyjaśniającą w przypadku zaistnienia rozbieżności w ewidencji stanów rachunków Nostro Banku z wyciągami z rachunków Nostro otrzymywanymi z Banku obsługującego,
5. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz:
  - 1) kontroluje przestrzeganie ustalonych limitów w Banku,
  - 2) sporządza raporty z zarządzania ryzykiem walutowym, które po zaopiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami, przedkłada Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku w terminach określonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu”.
  - 3) opracowuje zasady pomiaru i kontroli ryzyka walutowego w Banku oraz dokonuje ich aktualizacji,

- 4) przedkłada propozycje limitów pozycji walutowych dla całego Banku,
- 5) oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego w Banku.

Pomiar ryzyka i raportowanie

1. Dla zapewnienia prawidłowego bieżącego zarządzania ryzykiem walutowym w Banku sporządza się za każdy dzień roboczy raport pozycji walutowej Banku.
2. Dane niezbędne do sporządzenia raportu pozycji walutowej Banku, agregowane są na poziomie Centrali w Zespole Finansowo-Księgowym.
3. Pracownik Zespołu Finansowo-Księgowego sporządza raport pozycji walutowej Banku na podstawie danych za poprzedni dzień roboczy wynikających z ewidencji księgowej.

XIV. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

1. Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane są w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku, Polityce i Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Bank dokonuje pomiaru ryzyka operacyjnego z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są kwartalnie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.
3. Z uwagi na przyjętą metodę wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego (metoda wskaźnika bazowego) oraz proste produkty, Zarząd przyjmuje, że działalność Banku ogranicza się do trzech linii biznesowych:
  - 1) bankowość komercyjna,
  - 2) bankowość detaliczna,
  - 3) płatności i rozliczenia.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2. prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. zarządzanie kadrami,
5. określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego,

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

1. Opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego.
2. Okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
3. Identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności.
4. Wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego.
5. Analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego.
6. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania.
7. Raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej
8. Podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności.
9. Kontrola wewnętrzna i audyt.
10. Szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Cele szczegółowe zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz w Polityce zarządzania ryzykiem braku zgodności, stanowiących uszczegółowienie Strategii.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

1. **Rada Nadzorcza:** zatwierdza docelowy profil ryzyka operacyjnego oraz tolerancję / apetyt na ryzyko, zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada zapewnia, że członkowie Zarządu posiadają odpowiednią wiedzę i kwalifikacje, zapewniające realizację strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. W tym celu Zarząd Banku raz na kwartał przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz, jeśli to konieczne – wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego systemu. Zasady i procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym powinny obejmować pełny zakres działalności Banku. Zarząd Banku dokonuje oceny poprawności funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym raz na kwartał.
3. **Komitet Zarządzania Ryzykami** ocenia poziom ryzyka operacyjnego w skali Banku, rekomenduje Zarządowi Banku wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego, ocenia skalę zagrożenia w sytuacjach kryzysowych i rekomenduje Zarządowi Banku podejmowanie działań ograniczających skutki zrealizowanego ryzyka operacyjnego, inicjuje działania zmierzające do optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
4. **Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz** pełni funkcję jednostki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym w obszarze identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka, ma za zadanie gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego otrzymywanych od pracowników Banku. Stanowisko to tworzy bazy danych oraz wieloprzekrojowe analizy ryzyka operacyjnego – prezentowane członkom Zarządu oraz Radzie Nadzorczej.
5. **Stanowisko audytu wewnętrznego** ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowisko audytu wewnętrznego nie pełni bezpośrednio funkcji zarządzania ryzykiem, natomiast dostarcza obiektywnej oceny efektywności, adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz jakości przeprowadzanych operacji bankowych. Zadania stanowiska audytu wewnętrznego wykonuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie zawartej w tej sprawie umowy.
6. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, obowiązujących w Banku, oraz uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń wywołujących ryzyko, a także mają obowiązek raportowania ww. zdarzeń.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego,
2. Ocena ryzyka,
3. Monitorowanie ryzyka,
4. Raportowanie ryzyka,
5. Utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach,
6. Kontrola poziomu ryzyka,
7. Pomiar ryzyka.

Pomiar ryzyka i raportowanie

- 1) Poziom ryzyka operacyjnego Banku jest raportowany w cyklach kwartalnych.
- 2) System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego jest udokumentowany, a definicje poszczególnych raportów obejmują co najmniej następujące elementy:
  - a) cel sporządzenia raportu,
  - b) zakres danych,
  - c) format danych,
  - d) termin wykonania,
  - e) nazwę odbiorcy.
- 3) Raporty poziomu ryzyka operacyjnego są wykonywane na Stanowisku Zarządzania Ryzykami i Analiz.
- 4) Raporty poziomu ryzyka operacyjnego (na określonych poziomach agregacji danych) otrzymują:
  - a) Członkowie Rady Nadzorczej Banku,
  - b) Członkowie Zarządu Banku,
  - c) Członkowie Komitetu Zarządzania Ryzykami,

- d) kierownictwo jednostek i komórek organizacyjnych Banku w zakresie odpowiedzialności merytorycznej.
- e) upoważnieni przedstawiciele instytucji zewnętrznych uprawnionych do otrzymywania raportów poziomu ryzyka operacyjnego Banku.

Ilość zdarzeń ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w 2018 roku, w podziale na powyższe linie biznesowe przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Linie biznesowe	Ilość zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2018 roku
1.	Bankowość komercyjna	0
2.	Bankowość detaliczna	0
3.	Płatności i rozliczenia	73
Razem		73

4. Łączną wysokość strat (brutto) spowodowaną zdarzeniami ryzyka operacyjnego w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Rodzaje zdarzeń ryzyka operacyjnego	Ilość	Straty brutto
Uszkodzenia aktywów	2	6
Zakłócenia działalności i błędy systemów	7	7
Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	64	13
Razem	73	26

5. Udział strat (brutto) spowodowanych zdarzeniami ryzyka operacyjnego w 2018 roku w wymogu kapitałowym z tytułu ryzyka operacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Straty brutto	Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne	Udział strat brutto w wymogu kapitałowym na ryzyko operacyjne
26	812	3,20%

6. Bank podejmuje działania przeciwdziałające ryzyku odpowiednio do wyników oceny tego ryzyka.

Do podstawowych metod ograniczania ryzyka operacyjnego należą:

- modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowalnego,
- przenoszenie odpowiedzialności (outsourcing),
- zabezpieczenia fizyczne ludzi, pomieszczeń, sprzętu, dokumentów i informacji.

Do podstawowych metod łagodzenia skutków zrealizowania ryzyka operacyjnego należą:

- zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia),
- plany awaryjne.

XV. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – art. 447

- a. Podział ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji
1.	Akcje	1 380
a)	Akcje banku zrzeszającego BPS S.A.	1 380
b)	Akcje pozostałych instytucji sektora finansowego	0
c)	Akcje podmiotów niefinansowych	0
2.	Udziały	0
a)	Udział i wpisowe Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A.	5
b)	Udziały banków spółdzielczych	0
c)	Udziały towarzystw ubezpieczeniowych	0
d)	Udziały podmiotów niefinansowych	0
Razem		1 385

Na dzień bilansowy w/w ekspozycje kapitałowe zostały wycenione według wartości bilansowej.

- b. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa
1.	Dłużne papiery wartościowe emitentów państwowych	29 236
	Bony pieniężne NBP	29 236
2.	Dłużne papiery wartościowe innych emitentów	786
	Obligacje BPS	786
Razem		30 022

XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

1. Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej są opisane w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, Polityce i Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu.
2. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są miesięcznie Zarządowi i kwartalnie Radzie Nadzorczej Banku.
3. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej z planem finansowym Banku. Rada Nadzorcza:

- a) nadzoruje przestrzeganie przez Zarząd Banku, wynikającego z polityki Banku, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym ryzyka stopy procentowej,
- b) nadzoruje skuteczność procesu zarządzania Bankiem, biorąc pod uwagę efektywność i trafność zatwierdzonych przez Zarząd Banku: struktury organizacyjnej, linii podległości, zakresu odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemów kontroli wewnętrznej,
- c) sprawdza, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne, specjalistyczną kadrę i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku

Zarząd odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz nadzór nad efektywnością tego procesu. Zarząd jest także odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka stopy procentowej Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu. Zarząd Banku:

- a) odpowiada za stworzenie przejrzystej struktury zarządzania Bankiem zapewniającej wyraźne określenie odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych i osób za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej,
- b) zatwierdza limity ryzyka stopy procentowej, określa ich mechanizm monitorowania,
- c) odpowiada za okresowe przeglądy i ocenę procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym adekwatność limitów oraz metod pomiaru ryzyka,
- d) dokonuje comiesięcznej oceny ryzyka stopy procentowej i na jej podstawie podejmuje decyzje operacyjne,
- e) poddaje analizie ryzyka stopy procentowej nowe produkty kredytowe i depozytowe,
- f) w dłuższym horyzoncie czasowym dba o doskonalenie procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, poprzez dostosowywanie zasad księgowania, sprawozdawczości, modyfikację systemu informatycznego, weryfikację metod analizy, limitów, sposobu pomiaru ryzyka.
- g) ustala adekwatne standardy wyceny pozycji i oceny wyniku,
- h) odpowiada za skuteczne działanie mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka stopy procentowej.

Komitet zarządzania ryzykami

- a) opiniuje raporty z oceny ryzyka stopy procentowej dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- b) określa zalecenia odnośnie zmiany stóp procentowych,
- c) analizuje wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych ryzyk.

Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz

- a) przeprowadza comiesięczną analizę ryzyka stóp procentowych i wnioski z analizy przedstawia do akceptacji Komitetowi zarządzania ryzykami, a następnie przedstawia Zarządowi Banku, Radzie Nadzorczej Banku w terminach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w BS w Jasieńcu.
  - b) wdraża zasady analizy ryzyka stopy procentowej do bieżącej działalności operacyjnej Banku,
  - c) zbiera dane z systemu księgowego oraz dane pomocnicze z dokumentacji Banku, służące za podstawę analizy ryzyka stopy procentowej,
  - d) gromadzi na bieżąco informacje o wysokości stóp referencyjnych oraz o prognozach tych stóp, ukazujących się w prasie i publikacjach o profilu finansowym, otrzymywanych z Banku Zrzeszającego i dokonuje ich analizy,
  - e) dokonuje analizy wpływu nowych produktów bankowych na sytuację Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej,
  - f) monitoruje przestrzeganie limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowo weryfikuje adekwatność ustanowionych limitów.
4. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
- 1) utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
    - a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczenia ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
    - b) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
    - c) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
  - 2) Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową poprzez:
    - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
    - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
    - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
    - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
    - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
    - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
    - g) zmianę strategii kredytowej.
5. Bank podejmuje następujące działania:
- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym,
  - 2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
  - 3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków,
  - 4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.
6. Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściowo.
7. Wpływ szokowej zmiany rynkowych stóp procentowych o 200 punktów bazowych według stanu na dzień 31.12.2018 r. wskazuje na możliwą zmianę wyniku odsetkowego w skali roku na poziomie (+) (-) 1 219 tys. zł.

Relacja szacowanej niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego (stress test) do wyliczonych na 31.12.2018 r. funduszy własnych w kwocie 14 283 tys. zł, ukształtowała się na poziomie 8,53%.

XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy – Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. Na politykę wynagrodzeń w Banku składa się:
  - 1) Regulamin Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu,
  - 2) Polityka wynagradzania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 3) Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu
  - 4) Zakładowy regulamin wynagradzania dla pracowników Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 5) Zasady wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 6) Uchwały ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu przyjęte przez Radę Nadzorczą Banku.
2. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli, o czym mówi Regulamin Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu oraz Polityka wynagradzania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu. Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej podejmowane są Uchwałą Zebrania Przedstawicieli Banku oraz ustalane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Banku.
3. W Banku obowiązuje przygotowywana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą „Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu”. Polityką objęte są wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
4. Celem polityki jest ugruntowanie skłonności kadry zarządzającej – poprzez zastosowane mechanizmy wynagradzania – do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku, do ochrony interesów klientów oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.
5. Do stanowisk kierowniczych (mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku), zgodnie z powyższą Polityką zalicza się tylko członków Zarządu.
6. Rada Nadzorcza na bieżąco monitoruje poziom ryzyka umożliwiającą zastosowanie zasad wynikających z ww. Polityki. Rada Nadzorcza nadzoruje stosowanie polityki wynagrodzeń i corocznie ocenia prawidłowość jej stosowania.
7. Rada Nadzorcza w roku 2018 dokonała weryfikacji i oceny:
  - Polityki wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu
  - Polityki wynagradzania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu.
8. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
9. Składniki wynagrodzenia są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonych usług oraz zapewniały prawidłowość realizacji zadań wynikających z działalności Banku.
10. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy i dodatek funkcyjny oraz wynagrodzenia zmiennego – premia uznaniowa.
11. Wysokość wynagrodzenia zmiennego ustala Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę ocenę efektów pracy, obejmującą następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania Banku:
  - 1) zwrot z kapitału własnego (ROE),
  - 2) zwrot z aktywów (ROA),
  - 3) jakość portfela kredytowego,
  - 4) współczynnik kapitałowy,
  - 5) wskaźnik płynności LCR,
  - 6) wynik z tytułu rezerw celowych,
  - 7) wskaźnik dźwigni finansowej.
12. Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do Strategii działania Banku w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie w/w wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.

13. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
- uzyskanie absolutorium w okresie oceny,
  - pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
  - ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
14. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością, zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Informacje na temat wysokości wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu, według stanu na 31 grudnia 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartości liczbowe 2018r
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie	3
Wartość wynagrodzenia (brutto), w tym:	790
Wynagrodzenie stałe	699
Wynagrodzenie zmienne	91
Udział wypłaconych zmiennych składników wynagrodzeń w funduszach własnych	0,64
Udział wypłaconych zmiennych składników wynagrodzeń w wyniku brutto Banku	5,03

15. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR, a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR – nie dotyczy.

XIX. Dźwignia finansowa – art. 451

Wskaźnik dźwigni finansowej na dzień 31.12.2018r. wyniósł 7,71%.

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy – Bank nie stosuje metody IRB.

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454

Nie dotyczy – Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455

Nie dotyczy – Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXIII. Ryzyko braku zgodności

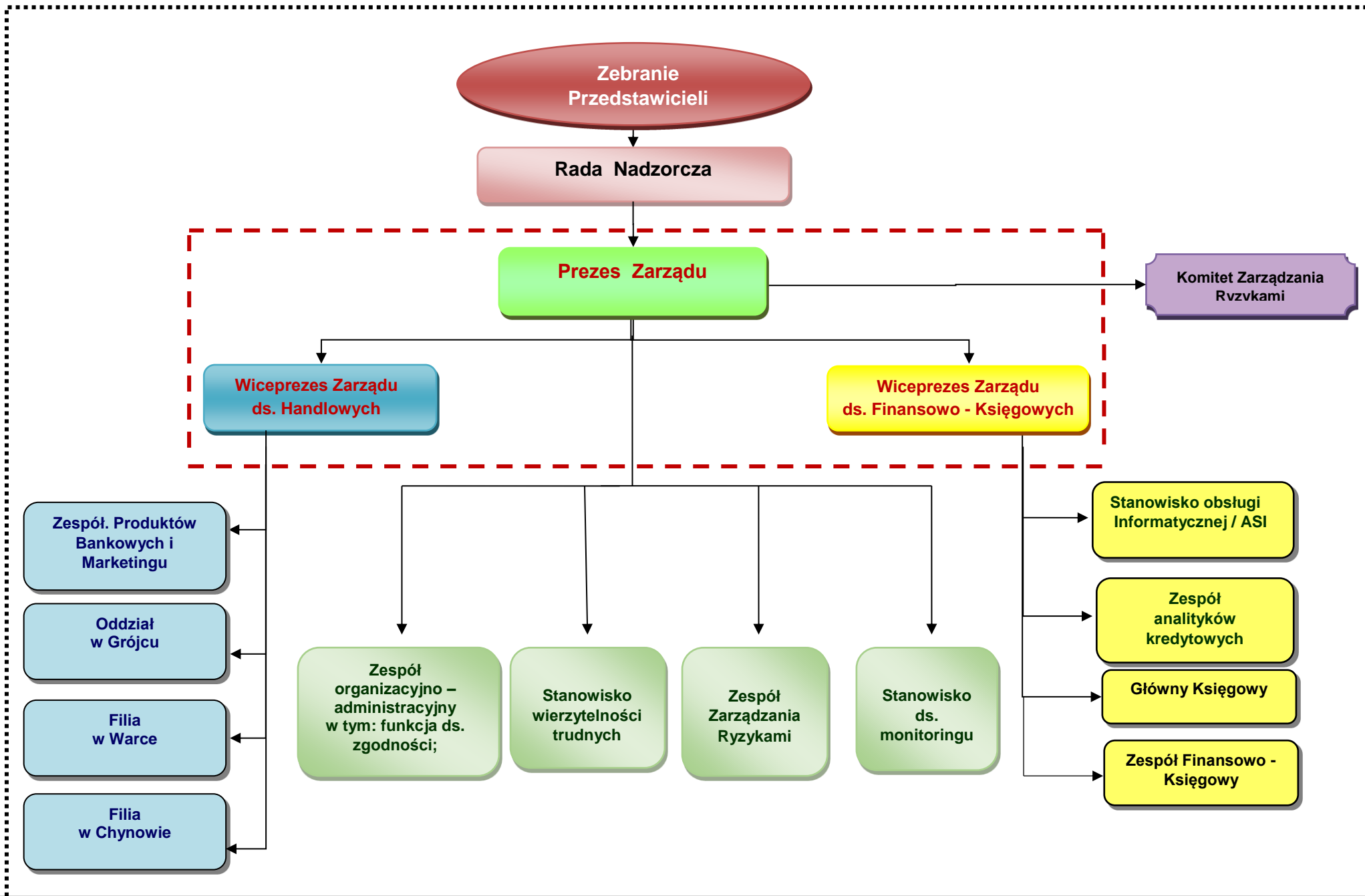
- Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności są zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w Polityce zgodności, Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności, w Regulaminie funkcjonowania komórki do spraw zgodności.
- Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku (Rekomendacja H KNF) w tym zasad ładu korporacyjnego.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest:
  - zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi.
  - minimalizowanie negatywnych skutków nie przestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych raz przyjętych standardów postępowania.
  - dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
  - wprowadzenie zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o regulację Komisji Nadzoru Finansowego oraz wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.

4. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem nieodłącznie związanym z prowadzeniem podstawowej działalności Banku. Na poziom istotności ryzyka braku zgodności mają wpływ zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, w szczególności zaostrenie wymogów regulacyjnych dla sektora bankowego.

XXIV. Zasady Ładu Korporacyjnego

1. Bank Spółdzielczy w Jasieńcu przyjął i stosuje Zasady Ładu Korporacyjnego, które zostały przyjęte Uchwałą Zarządu 178/2014 z dnia 19.12.2014r; Uchwałą Rady Nadzorczej 65/2014 z dnia 19.12.2014r. oraz Uchwałą Zebrania Przedstawicieli 11/2015 z dnia 12.06.2015r
2. Raport z oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu za rok 2018 był przedstawiony na posiedzeniu Zarządu Banku dn. 31.01.2019r, na posiedzeniu Rady Nadzorczej Banku dn. 27.02.2019r oraz na Zebraniu Przedstawicieli dn. 25.06.2019r. Pozytywnie oceniono stosowanie i przestrzeganie Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku. Powyższa ocena została zaakceptowana na w/w posiedzeniach.
3. Schemat podstawowej struktury organizacyjnej, który Bank jest zobowiązany publikować na stronie internetowej – zgodnie z przyjętymi Zasadami, został przedstawiony na następnym stronie.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY

XXV. Informacje wynikające z artykułu 111 b ustawy Prawo bankowe

Przedsiębiorcy, którym Bank Spółdzielczy w Jasieńcu powierzył wykonywanie czynności zgodnie z art. 6a ust. 1 i 7 ustawy Prawo bankowe:

- 1) Asseco Poland S.A ul. Olchowa 14, 32-322 Rzeszów,
- 2) Kancelaria Radców Prawnych A.Pieścik, W.Pietrzykowski, W.Wolniewicz spółka komandytowa w Poznaniu ul. Mielżyńskiego 20/G05, 61-725 Poznań,
- 3) COMP Soft Mielec ul. Wojska Polskiego 3, 39-300 Mielec,
- 4) Bank Polskiej Spółdzielczości Departament Kontroli ul. Grzybowska 81, 00-844 Warszawa,
- 5) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A. ul. Grzybowska 81, 00-844 Warszawa
- 6) COMP Beskidy K.Głombik i S.Michalak sp. jawna Aleja Armii Krajowej 220/1/109, 43-316 Bielsko – Biała,
- 7) IT CARD Centrum Technologii płatniczych S.A. ul. Jutrzenki 139, 02-231 Warszawa,
- 8) Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych sp. z o.o. ul. Grzybowska 81, 00-844 Warszawa,
- 9) I-BS.pl Sp. z o.o. ul. Sienkiewicza 4/62, 39-400 Tarnobrzeg,
- 10) KolNet Kolwas Mirosław ul. Mogielnicka 30/31, 05-600 Grójec,
- 11) Orange Polska S.A.,
- 12) GPM Systemy Sp. z o.o. ul. Kiemliczów 9/4, 54-513 Wrocław,
- 13) KIR S.A. Warszawa ul. rtm. W. Pileckiego 65 02-781 Warszawa,

XXVI. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem (art. 435. ust. 1 lit. a –d Rozporządzenia) i systemu kontroli wewnętrznej, a także informacja o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe (art. 111a ust.4 ustawy Prawo bankowe).

Bank zgodnie z przepisami posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem). Politykę wynagrodzeń oraz informację o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń zawarto w rozdziale XVIII.

Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie Strategii, Polityk, Instrukcji zarządzania ryzykiem przyjętych w Banku, które obejmują cele i organizację zarządzania ryzykiem, a także apetyt na ryzyko.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity).
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
4. Wdrażanie technik redukcji ryzyka.
5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym.
6. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.
7. Testy warunków skrajnych.
8. Weryfikacja przyjętych procedur.
9. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym:

1. Rada Nadzorcza określa cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym,
2. Prezes Zarządu nadzorujący ryzyko kredytowe Banku,
3. Wiceprezes Zarządu ds. handlowych, nadzorujący działalność kredytową,
4. Komitet Zarządzania Ryzykami/Zespół Analityków kredytowych opiniujący ryzyko transakcji kredytowych, rodzaje i wysokość limitów wewnętrznych, wyniki analiz ryzyka kredytowego, wewnętrzne regulacje Banku,
5. Stanowisko sprawozdawczości odpowiedzialne za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku,
6. Kierownicy Jednostek odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz za przygotowanie analizy portfela kredytowego na podstawie zgromadzonej sprawozdawczości,
7. Komórka audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS przeprowadzająca kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym,
8. Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Pomiar ryzyka i raportowanie:

1. W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego co najmniej raz w miesiącu na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko sprawozdawczości.
2. Dane do sporządzenia raportów generowane są z systemu finansowo-księgowego. Każdorazowo po dokonaniu importu danych z systemu operacyjnego przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za ostatni miesiąc.
3. Raporty zawierają zestawienia liczbowe oraz ich interpretację.
4. Analiza miesięczna przeprowadzana jest według stanu na ostatni dzień miesiąca, którego sprawozdanie dotyczy. Wyniki pomiarów zestawiane są w celach porównawczych z miesiącem poprzednim i analogicznym okresem roku poprzedniego.
5. Zarząd Banku może wyznaczyć również indywidualny zakres sporządzania analiz w miarę potrzeb pojawiających się w działalności Banku.
6. Raporty są przedkładane do zaopiniowania Komitetowi Zarządzania Ryzykami.
7. Po zaopiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami – raporty są prezentowane Zarządowi w cyklu miesięcznym oraz Radzie Nadzorczej Banku w cyklu kwartalnym.

Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe rozumiane jako posiadanie przez Bank niewystarczającego poziomu funduszy własnych do pokrycia nieoczekiwanych strat.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zwiększanie wysokości funduszy własnych,
2. zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I i Tier II,
3. odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
4. zarządzanie ryzykiem bankowym.

W zakresie zarządzania kapitałem własnym Bank dąży do:

1. zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku,
2. utrzymanie rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do funduszy własnych,
3. zwiększanie przez Bank poziomu funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy,

4. Bank bierze pod uwagę wypłatę dywidend, jednak ich wypłata powinna być skorelowana z sytuacją kapitałową Banku, koniunkturą ogólną w sektorze bankowym oraz ze wskazaniami Nadzoru Bankowego,
5. ostatecznym źródłem wzrostu funduszy może być pożyczka podporządkowana z banku zrzeszającego,
6. utrzymania współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym niż 13,25%,
7. Bank dąży do utrzymywania działalności handlowej na nieznaczącym poziomie w rozumieniu Rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
8. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż 10% funduszy własnych Banku (z wyjątkiem zaangażowania w Banku Zrzeszającym, który jest członkiem Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia) oraz 10% funduszy własnych tych podmiotów.

Organizacja procesu zarządzania kapitałami w Banku:

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza strategię Banku, gwarantującą w otoczeniu gospodarczym stabilne zarządzanie Bankiem, stawiającą długoterminowe cele biznesowe oraz wskazującą działania umożliwiające ich realizację, m.in. w zakresie:
  - a) struktury, wielkości i sposobów pozyskiwania kapitału,
  - b) planowanych poziomów rentowności,
  - c) zarządzania ryzykiem w Banku;
- 2) sprawuje nadzór nad zgodnością polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem ze strategią Banku oraz polityką kapitałową Banku;
- 3) zapewnia, że członkowie Zarządu Banku posiadają odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 4) ocenia, czy działania Zarządu Banku w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej Banku;
- 5) zatwierdza proces szacowania kapitału wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za:

- 1) skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- 2) nadzór nad efektywnością tych procesów, wprowadzając w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego, niezbędne korekty i udoskonalenia.

Pomiar ryzyka i raportowanie:

1. Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego zgodną z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013.
2. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.
3. Następnie Bank ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka.
4. Raporty z zakresu adekwatności kapitałowej pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na dostęp do aktualnych, pełnych i rzetelnych informacji dotyczących ryzyka kapitałowego, tym samym umożliwiając kontrolę i ocenę stopnia realizacji przyjętej strategii w omawianym zakresie.
5. Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku otrzymują sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie poziomu adekwatności kapitałowej w okresach kwartalnych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.
6. System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:
  - a) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych,
  - b) poziomu i zmian współczynników kapitałowych,

- c) wymogów w zakresie kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- d) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego,
- e) realizacji przyjętych limitów alokacji,
- f) analizy wskaźnikowej.

Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje **system kontroli wewnętrznej**, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając:
  - 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych,
  - 2) zasoby, którymi dysponuje Bank,
  - 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
  - 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.
2. System kontroli wewnętrznej zapewnia:
  - 1) prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodną sprawozdawczość finansową oraz rzetelne raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne,
  - 2) zgodność działania z przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi, a także regulacjami wewnętrznymi, w tym dotyczącymi zarządzania ryzykiem.
3. System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych oraz celów szczegółowych.
4. Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
  - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
  - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
5. Cele szczegółowe systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia w ramach celów ogólnych z uwzględnieniem następujących aspektów:
  - 1) zakresu i stopnia złożoności działalności Banku
  - 2) zakresu stosowania określonych przepisów prawa, standardów rynkowych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych do których przestrzegania zobowiązany jest Bank,
  - 3) konieczności osiągnięcia odpowiedniego stopnia realizacji planów operacyjnych i biznesowych przyjętych w Banku,
  - 4) konieczności zachowania kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych;
  - 5) konieczności zachowania odpowiedniej jakości (dokładność i niezawodność) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
  - 6) zapewnienia odpowiedniej adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
  - 7) konieczności posiadania odpowiedniej struktury organizacyjnej Banku, zachowania podziału kompetencji i zasady koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami/komórkami organizacyjnymi, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
  - 8) zakresu czynności powierzonych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym oraz ich wpływ na skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w Banku.
6. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony):
  - 1) **Poziom I** (linię obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie;
    - a) Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
    - b) Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

- 2) **Poziom II** (linię obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez Stanowisko pełniące funkcję ds. zgodności oraz pracowników na specjalnie powoływane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależnie od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
    - a) Kontrola, o której mowa powyżej ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli na pierwszym poziomie oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
  - 3) **Poziom III** to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
    - a) Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
7. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
- 1) funkcję kontroli,
  - 2) Komórkę ds. zgodności,
  - 3) Stanowisko audytu wewnętrznego / audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Analizując wykonanie w 2018 roku zadań objętych planem kontroli, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła system kontroli wewnętrznej, uznając, że jest on adekwatny i skuteczny.

Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej, oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu. Ocena ma charakter uprzedni, tj. przed powołaniem do pełnienia funkcji oraz następczy, tj. w trakcie pełnienia funkcji. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie powinni również pełnić funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust 2, w powiązaniu z ust. 3.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2018 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

XXVII. Ujawnienia w zakresie ryzyka płynności – wg. Rekomendacji P

1. Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.
2. Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności należy:
  - 1) Pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
    - a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
    - b) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
  - 2) Odpowiednia struktura aktywów:
    - a) realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

- b) zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
  - c) struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
    - płynności,
    - bezpieczeństwa,
    - rentowności.
  - d) istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.
- 3) Budowa stabilnej bazy depozytowej:
- a) Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
  - b) celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
  - c) Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
  - d) Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
  - e) Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.
- 4) Utrzymanie nadzorczych miar płynności:
- a) z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
  - b) Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
  - c) Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
  - d) Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w z unijnym pakiecie CRDIV/CRR i odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego, Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.
- 5) Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, a także NBP (np. bony pieniężne).
- 6) Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Bank w strukturze aktywów posiadał środki zabezpieczające płynność o łącznej wartości 42 797 tys. zł. Na tą wartość składały się:
- a) środki w kasach Banku – 6 350 tys. zł.,
  - b) środki na rachunku bieżącym Banku – 21 tys. zł.,
  - c) lokaty międzybankowe – 7 186 tys. zł.,
  - d) papiery wartościowe rynkowe – 29 240 tys. zł.

- 7) Wyliczone w grudniu wartości nadzorczych miar płynności kształtowały się na poziomie:
- współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem na 31.12.2018 r. wyniósł 0,32 przy minimalnej wymaganej wartości 0,20,
  - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi na 31.12.2018 r. wyniósł 2,08 przy minimalnej wymaganej wartości 1,00.
- 8) Wskaźnik pokrycia płynności LCR (norma płynności krótkoterminowej wynikająca z Rozporządzenia CRR) na 31.12.2018 r. wyniósł 3,1995 przy minimalnej wymaganej wartości 1,00.
- 9) Poniższe tabele przedstawiają luki płynności według stanu na 31.12.2018 r.:

Luka płynności (kontraktowa)

Przedział	aktywa zapadalne	pasywa wymagalne	luka płynności przedziałowa	luka płynności skumulowana	współczynnik płynności skumulowany
do 1 miesiąca	70 774	126 926	- 56 153	- 56 153	0,56
od 1 do 3 m-cy	2 961	12 579	- 9 618	- 65 771	0,53
od 3 do 6 m-cy	5 646	21 308	- 15 662	- 81 433	0,49
od 6 do 12 m-cy	10 635	17 177	- 6 542	- 87 975	0,51
od 1 do 3 lat	28 806	4 549	24 257	- 63 717	0,65
od 3 do 5 lat	18 222	0	18 222	- 45 495	0,75
od 5 do 10 lat	26 328	0	26 328	- 19 167	0,89
od 10 do 20 lat	15 063	0	15 063	- 4 104	0,98
powyżej 20 lat	4 104	0	4 104	0	1,00

Luka urealniona

Przedział	aktywa zapadalne	pasywa wymagalne	luka płynności przedziałowa	luka płynności skumulowana	współczynnik płynności skumulowany
do 1 miesiąca	64 777	26 560	38 217	38 217	2,44
od 1 do 3 m-cy	2 956	3 821	- 865	37 351	2,23
od 3 do 6 m-cy	5 620	6 709	- 1 089	36 262	1,98
od 6 do 12 m-cy	10 632	8 736	1 896	38 158	1,83
od 1 do 3 lat	30 793	41 046	- 10 253	27 905	1,32
od 3 do 5 lat	20 233	39 440	- 19 207	8 698	1,07
od 5 do 10 lat	28 363	39 440	- 11 077	- 2 379	0,99
od 10 do 20 lat	15 063	8 394	6 669	4 289	1,02
powyżej 20 lat	4 104	8 394	- 4 289	0	1,00

- 10) Wszystkie ustalone limity płynności były przestrzegane.
- 11) W ramach analizy ryzyka płynności comiesięcznie przeprowadza się testy warunków skrajnych. Metodyka dokonywania testu warunków skrajnych obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia scenariusza sytuacji skrajnej spowodowanej wystąpieniem:
- scenariusza najmniej negatywnego przebudowy struktury bilansu – obejmujący kryzys wewnątrz Banku, przy braku wystąpienia innych scenariuszy,
  - scenariusza najbardziej prawdopodobnego przebudowy struktury bilansu – scenariusz kryzysu wewnątrz Banku, przy częściowym oddziaływaniu kryzysu w systemie bankowym,
  - scenariusza najgorszego przebudowy struktury bilansu – kryzys wewnątrz Banku przy jednoczesnym istotnym oddziaływaniu scenariusza kryzysu w systemie bankowym.
- 12) Wyniki testu służą do weryfikacji założeń Planu awaryjnego utrzymania płynności, w tym do oceny awaryjnych źródeł finansowania.

XXVIII. Oświadczenia Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jasieńcu niniejszym oświadcza, że ustalenia zawarte w Informacji z zakresu Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu według stanu na dzień 31.12.2018r są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Jasieniec dn 31.07.2019r

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jasieńcu

Prezes Zarządu Banku
(-)
Dariusz Dylicki

W-ce Prezes Zarządu Banku
(-)
Barbara Leszczyńska

W-ce Prezes Zarządu Banku
(-)
Barbara Górską